

Lahutus - Sloveenia

SISUKORD

- 1 Millistel tingimustel abielu lahutatakse?
- 2 Millistel alustel abielu lahutatakse?
- 3 Millised on abielu lahutamise õiguslikud tagajärjed seoses
 - 3.1 abikaasadevaheliste isiklike suhetega (nt perekonnanimi)
 - 3.2 vara jagamisega abikaasade vahel
 - 3.3 abikaasade alaealiste lastega
 - 3.4 abikaasa ülalpidamise kohustusega?
- 4 Mida tähendab õigumõiste „lahuselu” igapäevaelus?
- 5 Millised on lahuselu eeltingimused?
- 6 Millised on lahuselu õiguslikud tagajärjed?
- 7 Mida tähendab mõiste „abielu kehtetuks tunnistamine” igapäevaelus?
- 8 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise eeltingimused?
- 9 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed?
- 10 Kas abielulahutusega seotud küsimusi on võimalik lahendada kohtuväliselt?
- 11 Kuhu tuleb esitada abielu lahutamise, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise avaldus? Millised on avalduse vorminõuded ja millised dokumendid tuleb lisada?
- 12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusabi?
- 13 Kas abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse saab edasi kaevata?
- 14 Milline on abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise õigusliku tunnustuse taotlemise kord selles liikmesriigis, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus?
- 15 Millisesse kohtusse peaksin pöörduma, kui soovin vaidlustada abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse tunnustamist, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?
- 16 Millise riigi õigust lahutusmenetluses kohaldatakse, kui abikaasad ei ela selles liikmesriigis või on eri riikide kodanikud?

1 Millistel tingimustel abielu lahutatakse?

Sloveenia õigusaktide kohaselt on abielulahutus võimalik järgmistel juhtudel: a) abikaasade vastastikusel kokkuleppel ja b) hagi alusel.

a) Abikaasade vastastikusel kokkuleppel abielu lahutamise korral lahutatakse abielu kohtus abielu- ja perekonناسuhteid käsitleva seaduse (*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih – ZZZDR*) artikli 64 alusel tingimusel, et abikaasad on jõudnud kokkuleppele ühiste laste hooldamise, kasvatamise ja ülalpidamise küsimustes ning laste ja vanemate suhtlemisõiguse küsimustes (on vaja küsida sotsiaalteenuste keskuse arvamust) ning et abikaasad on esitanud täitmisele pööratava notariaalakti

vormis kokkuleppe ühisvara jagamise kohta, selle kohta, kes jääb või asub elama nende eluasemesse, ning selle abikaasa ülalpidamise kohta, kellel puuduvad elatusvahendid ja kes on temast sõltumatutel põhjustel töötu.

b) Juhul kui abielu on mis tahes põhjusel muutunud talumatuks, võib kumbki abikaasa taotleda lahutust **abielulahutuse hagiavalduse esitamise**ga. Sellisel juhul on kohus see, kes teeb ka otsuse abikaasade ühiste laste hooldamise, kasvatamise ja ülalpidamise ning laste ja vanemate suhtlemisõiguse küsimustes. Enne otsuse tegemist on kohus kohustatud küsima sotsiaalteenuste keskuse arvamust.

Mõlemal juhul – saades nii avalduse abielu lahutamiseks vastastikusel kokkuleppel kui ka abielulahutuse hagiavalduse – teeb kohus pädevale sotsiaalteenuste keskusele ülesandeks korraldada nõustamisvestlus, milles peavad osalema mõlemad abikaasad isiklikult ilma esindajate kohalviibimiseta. Sotsiaalteenuste keskus koostab kohtule aruande nõustamisvestluse tulemuste kohta.

2 Millistel alustel abielu lahutatakse?

- Abielu- ja perekonnasuhteid käsitleva seadusega on abielu lahutamine võimalik ainult ühel põhjusel – *kui abielu on muutunud talumatuks*. See tähendab, et abielu on lagunened nii täielikult ja püsivalt, et seda ei ole enam võimalik päästa. Abielu loetakse talumatuks, kui abikaasade vahelised suhted ei ole katkenud lihtsalt ajutiselt, vaid need on tõsistel põhjustel katkenud täielikult ja püsivalt. Talumatust hinnatakse asja kohtuliku arutamise ajal valitseva olukorra alusel, võttes arvesse sellise olukorra tekkimiseni viinud kõiki asjaolusid. Kohus teeb talumatuse olemasolu kindlaks ka juhul, kui kostjaks olev abikaasa on abielulahutusega nõus.
- Abielu võib lõpetada ühe abikaasa avalduse alusel ja puudub nõue, et abielu peab olema muutunud talumatuks mõlema partneri jaoks.
- Ei tõstatata küsimust seoses sellega, kelle süül on abielu talumatuks muutunud. Samuti ei tee kohus talumatuse olemasolu kindlaks oma menetluse käigus. Abielu võib lõpetada ka selle abikaasa avalduse alusel, kes on vastutav abielu talumatuks muutmise eest.

3 Millised on abielu lahutamise õiguslikud tagajärjed seoses

Abielulahutuse õiguslikke tagajärge on üksikasjalikult kirjeldatud allpool.

3.1 abikaasadevaheliste isiklike suhetega (nt perekonnanimi)

Isik, kes abielludes on muutnud oma nime, võib kuue kuu jooksul pärast abielulahutust või abielu lõpetamist käsitleva kohtuotsuse jõustumist esitada avalduse selle kohta, et ta soovib oma abielueelse perekonnanime taastada. Selle avalduse saab esitada üksnes isik, kes abielu ajal oma perekonnanime täiendavalt ei muutnud (isikunime seaduse (*Zakon o osebnem imenu* – ZOI-1) artikkel 17). Perekonnanime muutmise on haldusküsimus ja selle kohta teeb otsuse haldusasutus, mitte kohus.

3.2 vara jagamisega abikaasade vahel

Ühisvara jagamisel **kehtib õiguslik eeldus, et ühisvara jaotatakse abikaasade vahel võrdselt**. Kui abikaasa leiab, et vara võrdse jagamise korral jääb ta halvemasse olukorda, siis sellisel juhul võib ta siiski taotleda, et tema osa määrataks kindlaks proportsionaalselt tema panusega ühisvara loomisesse. Seda tehes võtab kohus arvesse nii mõlema abikaasa sissetulekut kui ka muid asjaolusid, näiteks ühe abikaasa poolt teisele antud abi, laste hooldamist ja kasvatamist, majapidamistöde tegemist, vara haldamist ning mis tahes muud liiki tööd ja osalemist ühisvara haldamises, hooldamises ja selle väärtuse suurendamises.

3.3 abikaasade alaealiste lastega

LASTE HOOLDAMINE JA KASVATAMINE

Ø Vastastikusel kokkuleppel toimuva abielulahutuse korral peavad abikaasad **leppima kokku laste kasvatamise ja hooldamise küsimuses**, kusjuures kohus hindab, kas see kokkulepe on laste huvides. Nad võivad leppida kokku järgmises:

- mõlemad vanemad jätkavad laste hooldamist ja kasvatamist või
- kõigi laste hooldamine ja kasvatamine usaldatakse ühele vanemale või
- mõned lapsed usaldatakse ühe vanema ja mõned lapsed teise vanema hoolde.

Juhul kui vanemad ei jõua neis küsimustes ise kokkuleppele, aitab neil kokkulepet saavutada sotsiaalteenuste keskus.

Juhul kui vanemad *saavutavad kokkuleppe laste hooldamise ja kasvatamise küsimuses*, võivad nad teha ettepaneku, et kohus teeks selle kohta otsuse hagiata menetluse raames.

Juhul kui vanemad kokkuleppele ei jõua või kui kokkulepe ei ole laste huvides, ei lõpeta kohus abielu vastastikuse kokkuleppe alusel. Selle asemel tuleb esitada abielulahutuse hagiavaldus.

Kui vanemad ei saavuta laste kasvatamise ja hooldamise küsimustes kokkulepet ka sotsiaalteenuste keskuse abiga, **teeb kohus ühe või mõlema vanema avalduse alusel järgmise otsuse:**

- kõigi laste hooldamine ja kasvatamine usaldatakse ühele vanemale või
- mõned lapsed usaldatakse ühe vanema ja mõned teise vanema hoolde või
- erandjuhtudel võib kohus otsustada, et kõigi või osade laste hooldamine ja kasvatamine usaldatakse kolmandale isikule.

Enne otsuse tegemist peab kohus küsima sotsiaalteenuste keskuse arvamust ja otsuse tegemisel võtma arvesse lapse arvamust, kui seda väljendab laps ise või teeb seda lapse nimel isik, keda laps usaldab ja kelle ta on ise välja valinud, tingimusel et laps on võimeline mõistma sellise arvamuseavalduse tähendust ja tagajärgi.

Ø **Hagiavalduse** alusel toimuva abielulahutuse korral ning eesmärgiga reguleerida lahutatud abikaasade ja nende ühiste alaealiste laste vahelisi suhteid teeb kohus otsuse laste hooldamise ja kasvatamise kohta pärast seda, kui ta on kindlaks teinud, kuidas kaitsta laste huve kõige paremal moel. Ka sellisel juhul võivad vanemad leppida kokku ühiste laste hooldamises ja kasvatamises lähtuvalt nende laste huvidest. Sama kohaldatakse *mutatis mutandis* nii laste hooldamise ja kasvatamise suhtes hagiavalduse alusel abielu lahutamise korral kui ka laste hooldamise ja kasvatamise suhtes, kui abielu lahutatakse vastastikusel kokkuleppel. Abielulahutust käsitlev kohtuotsus sisaldab otsust selle kohta, kumma vanemaga alaealised lapsed pärast lahutust elama hakkavad ja milline saab olema nende suhtlemine teise vanemaga, ning otsust ülalpidamise kohta.

SUHTLEMISÕIGUS

- Vanemad peavad püüdma jõuda kokkuleppele selles, kuidas korraldatakse suhtlemine.
- Juhul **kui vanemad on saavutanud kokkuleppe**, võivad nad teha ettepaneku, et kohus teeks selle kohta otsuse hagita menetluse raames. Kui kohus leiab, et kokkulepe ei ole laste huvides, lükkab ta selle tagasi.
- Juhul **kui vanemad ei suuda kokkulepet saavutada**, teeb kohus otsuse ühe vanema ettepaneku alusel (kui abielu lahutatakse abikaasade vastastikusel kokkuleppel, peavad abikaasad lisama lahutuskokkuleppele suhtlemisõigust käsitleva kokkuleppe ja kohus lisab selle abielulahutust käsitlevasse kohtuotsusesse). See ettepanek peab sisaldama sotsiaalteenuste keskuse kinnitust selle kohta, et vanemad on eelnevalt püüdnud ise kokkuleppele jõuda.
- Kohus teeb suhtlemisõiguse kohta otsuse *ex officio* ainult juhul, kui küsimus on seotud suhtlemisõigusega pärast abielu lahutamist hagi alusel või pärast laste vanemate abielu lõpetamist.
 - Suhtlemisõiguse kohta teeb esimeses astmes otsuse ringkonnakohus (*okrožna sodišča*) hagita menetluse raames, välja arvatud juhul, kui suhtlemisõiguse küsimus on seotud laste hooldamist ja kasvatamist käsitleva vaidlusega. Sel juhul lahendatakse suhtlemisõiguse küsimus tsiviilkohtumenetluse raames.
 - Suhtlemisõiguse üle otsustamisel on kõige olulisema tähtsusega lapse huvid. Vanemaga suhtlemist ei loeta lapse huvides olevaks, kui sellega kaasneb lapse jaoks psühholoogiline surve või kui sellega seatakse ohtu lapse füüsilise ja vaimne areng.
 - Otsuse tegemisel võtab kohus arvesse ka lapse arvamust, kui seda väljendab laps ise või teeb seda lapse nimel isik, keda laps usaldab ja kelle ta on ise välja valinud, tingimusel et laps on võimeline mõistma sellise arvamuseavalduse tähendust ja tagajärgi.
 - Lapsel on samuti õigus suhelda muude isikutega, kellega lapsel on sugulussidemed ja lähedane isiklik suhe (nt lapse vanavanemad ja (pool)vennad või (pool)õed).

Abikaasa ja laste ÜLALPIDAMINE

- Abikaasad võivad laste ülalpidamise küsimuses **jõuda kokkuleppele, sõlmides lapse ülalpidamise lepingu**, mis tuleb allkirjastada kohtus. Sellisel juhul teeb kohus spetsiaalse otsuse hagita menetluse raames. Kui kokkulepe ei ole sõlmitud lapse huvides, lükkab kohus tagasi ettepaneku kokkulepe heaks kiita.
- Kui abikaasad **ei ole jõudnud kokkuleppele** isekeskis ega sotsiaaltöökeskuse abiga, võivad nad taotleda kohtu otsust. Enne otsuse tegemist peab kohus küsima sotsiaalteenuste keskuse arvamust ja peab otsuse tegemisel võtma arvesse ka lapse arvamust, kui laps on seda väljendanud ja kui laps on võimeline mõistma sellise arvamuseavalduse tähendust ja tagajärgi.
- Vanemad on kohustatud ülal pidama oma lapsi kuni nende täisealiseks saamiseni või täisealist last hariduse omandamise ajal kuni lapse 26-aastaseks saamiseni niivõrd, kuivõrd seda võimaldab nende materiaalne olukord ja sissetulek, et tagada

lapse huvide kaitse (lapse üldine areng). Lapse elatis määratakse kindlaks vastavalt elatist vajava lapse vajadustele ja võttes arvesse elatise maksmise eest vastutava isiku materiaalsel olukorda ja sissetulekut.

- Lapse elatis määratakse kindlaks vastavalt elatist vajava lapse vajadustele ja võttes arvesse elatise maksmise eest vastutava isiku materiaalsel olukorda ja sissetulekut. Lapse elatise määramisel on kohus kohustatud võtma arvesse lapse huve, et lapse elatise summa oleks piisav lapse soodsa füüsilise või vaimse arengu tagamiseks. Lapse elatist kohandatakse kord aastas vastavalt Sloveenia tarbijahinnaindeksile.
- Abikaasa või elukaaslane on kohustatud toetama oma partneri alaealist last, kui kumbki lapse vanematest ei ole suuteline last ülal pidama ja kui nimetatud abikaasa või elukaaslane elab koos oma partneri alaealise lapsega.
- Täisealised lapsed on kohustatud oma vanemaid ülal pidama, kui vanematel ei ole piisavalt elatusvahendeid ja nad ei ole suutelised selliseid vahendeid hankima ning kui ülalpeetavat vanemat ei saa ülal pidada tema abikaasa.

3.4 abikaasa ülalpidamise kohustusega?

- Kui abikaasal puuduvad elatusvahendid ja ta on töötu temast sõltumatutel põhjustel, on tal õigus ülalpidamisele.
- Ülalpidamist võib taotleda abielulahutuse menetluse ajal või esitades spetsiaalse hagi ühe aasta jooksul pärast abielu lõplikku lõpetamist, kui ülalpidamise saamise tingimused eksisteerisid abielulahutuse ajal ja eksisteerivad endiselt ülalpidamise taotlemise ajal.
- Abikaasad võivad lahutuse korral ülalpidamiskohustuse kokku leppida, sõlmides täitmisele pööratava notariaalakti vormis notariaalse ülalpidamiskokkuleppe.
- Ülalpidamiskohustus määratakse kindlaks tähtajatult või kindlaksmääratud ajaks, et anda abikaasale võimalus uue ametikoha leidmiseks ja elu korraldamiseks.
 - Ülalpidamine määratakse kindlaks vastavalt hageja vajadustele ja võttes arvesse ülalpidamist maksva isiku võimalusi. Ülalpidamine määratakse kindlaks avansilise igakuise summana ja selle maksmist võib taotleda ülalpidamist käsitleva hagi esitamise hetkest. Erandjuhtudel võib seda maksta ühekordse summana.
 - Kohus jätab ülalpidamistaotluse rahuldamata, kui õigustatud isikule ülalpidamise maksmine oleks ebaõiglane selle isiku suhtes, kes on kohustatud ülalpidamist maksma, võttes arvesse abielu talumatuks muutumise põhjuseid või juhul, kui enne või pärast abielulahutuse menetlust pani õigustatud isik maksimiskohustusega isiku või tema lähisugulase vastu toime kuriteo.
 - Abikaasa ei ole kohustatud teist abikaasat ülal pidama, kui ta seaks sellega ohtu oma suutlikkuse ennast või mis tahes oma ülalpidamisel olevat alaealist ülal pidada.
 - Elatise summat kohandatakse kord aastas vastavalt Sloveenia tarbijahinnaindeksile.

4 Mida tähendab õigusmõiste „lahuselu” igapäevaelus?

Kooselu (*življenjska skupnost*) on abielu oluline element (abielu- ja perekonnasuhteid käsitleva seaduse artikkel 3). Kooselu lõpetamine (*prenehanje življenjske skupnosti*) või lahuselu tähendab abikaasadevaheliste vastastikuste suhete oluliste elementide püsivat lõpetamist. Kooselu lõppemisega lõpeb ka abikaasade majanduslik liit ning intiimne ja emotsionaalne side. Samamoodi ei eksisteeri enam ühist kodust majapidamist jms.

5 Millised on lahuselu eeltingimused?

Seaduses ei ole sätestatud lahuselu tingimusi. Kohus teeb lahuselu kohta otsuse iga üksikjuhtumi puhul eraldi, lähtudes konkreetse juhtumi asjaoludest ja erijoontest.

6 Millised on lahuselu õiguslikud tagajärjed?

Lahuselu ei mõjuta abielu kehtivust. See tähendab seega, et lahuselu korral lõpeb üksnes abikaasade kooselu, mitte abielu. Abielu lõpetamiseks tuleb esitada hagi või avaldus abielu lõpetamiseks vastastikusel kokkuleppel. Lahuselu korral lõpeb abikaasade ühisvara loomine. Ülalpeetav abikaasa võib taotleda elatist, esitades hagi ühe aasta jooksul alates lahuselu algusest.

7 Mida tähendab mõiste „abielu kehtetuks tunnistamine” igapäevaelus?

Kehtetuks tunnistamine tähendab, et abielu sõlmimise ajal ei olnud täidetud tingimused, mis peavad seaduse kohaselt olema täidetud, et abielu oleks kehtiv (nt puudus vaba tahe, nõusolek oli saadud sündi kasutades või see oli antud ekslikult, abielu ei

olnud sõlmitud ettenähtud menetlust kasutades, abielu sõlmiti lähisugulaste vahel või sõlmis selle isik, kes põeb rasket vaimuhaigust, või ei olnud abielu hoolikalt läbimõeldud). Abielu õiguslikud tagajärjed kaotavad kehtivuse kehtetuks tunnistamist käsitleva kohtuotsuse jõustumise päeval.

8 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise eeltingimused?

Ø Abielu ei muutu kehtetuks *ipso iure* (õiguse enese põhjal), vaid see tuleb kohtuotsusega kehtetuks tunnistada.

Ø Sloveenia õigusaktides eristatakse **suhteliselt ja täielikult tühist abielu**. Erinevus seisneb selles, millised isikud võivad abielu kehtetuks tunnistamist taotleda.

a) **Suhtelise tühisuse** põhjused on järgmised:

- ühe abikaasa raske vaimne puue või piiratud otsusevõime abielu sõlmimise ajal (taotlejaks on üks abikaasast, kuid alles pärast nimetatud olukorra lõppemist);
- nõusolek abielu sõlmimiseks saadi sündi kasutades või anti selline nõusolek ekslikult (taotlejaks on abikaasa, kes sunniti abielu sõlmima või kes sõlmis selle ekslikult);
- abielu sõlminud isik oli alla 18-aastane (taotlejaks on vanem või eestkostja).

b) **Täieliku tühisuse** põhjused on järgmised: (hagi võivad lisaks abikaasadele esitada ka teatavad teised isikud, kes saavad abielu kehtetuks tunnistamisest otsust õiguslikku kasu (nt surnud abikaasa muud päriljad võivad esitada hagi abielu kehtetuks tunnistamiseks, et elus olev abikaasa kaotaks oma pärimisõiguse); lisaks võivad soodustatud isikud esitada hagi ka pärast abielu kehtetuks tunnistamist; hagi võib esitada ka riigiprokurör):

- ühe abikaasa raske vaimne puue või piiratud otsusevõime abielu sõlmimise ajal ja selline seisund püsib ka kehtetuks tunnistamise taotlemise ajal;
- üks abikaasa oli abielu sõlmimise ajal juba abielus teise isikuga;
- abikaasad on kuni neljanda astme lähisugulased või küljjoones sugulased;
- abikaasad ei olnud abielu sõlmimise ajal kohal või ei olnud kohal üks abikaasa ja teise esindaja;
- abikaasad ei sõlminud abielu ühise majapidamise sisseseadmise kavatsusega.

9 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed?

Abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed hakkavad kehtima kehtetuks tunnistamist käsitleva kohtuotsuse jõustumise päeval. Abikaasadevaheliste varaliste suhete, ülalpeetavale abikaasale makstava elatise, abikaasade tehtud kingituste tagastamise ning abikaasade ja nende ühiste laste vaheliste suhetega seotud õiguslikud tagajärjed on abielu kehtetuks tunnistamise puhul samad, mis abielulahutuse puhul.

10 Kas abielulahutusega seotud küsimusi on võimalik lahendada kohtuväliselt?

Tsiviil- ja kaubandusajadega seotud vahendust käsitlev seadus (*Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah*) jõustus 2008. aasta juunis ning sellega reguleeritakse **vahendusmenetlust**, mida kasutatakse tsiviilõiguse, kaubandusõiguse, tööõiguse ja *perekonnaõigusega* seotud **vaidlustes** ja muudes omandiõigusega seotud suhetes, kus tegemist on nõuetega, mida pooled võiksid vabalt ise lahendada, välja arvatud juhul, kui eriseaduses ei ole mis tahes seda liiki vaidluste puhul sätestatud teisiti. Abielu ennast ei saa lõpetada kohtu sekkumiseta. Seega tuleb abielu vastastikusel kokkuleppel lõpetamiseks esitada hagi või avaldus.

11 Kuhu tuleb esitada abielu lahutamise, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise avaldus? Millised on avalduse vorminõuded ja millised dokumendid tuleb lisada?

- Tsiviilkohtumenetluse seaduse (*Zakon o pravdnem postopku*) artikli 32 kohaselt vastutavad abielusuhteid käsitlevate vaidluste lahendamise eest **ringkonnakohtud** (seoses abielulahutusega või abielu kehtetuks tunnistamisega; Sloveenia õiguses ei ole sätestatud eraldi hagi lahuselu kohta).

Hagile või avaldusele tuleb lisada väljavõtte abieluaktide registrist ja väljavõtted sünniregistrist ning isikut tõendav dokument tuleb esitada kohtuistungil.

- Abikaasad peavad abielu vastastikusel kokkuleppel lõpetamise avaldusele lisama ka järgmised dokumendid:
 - kokkulepe abikaasade ühiste laste hooldamise, kasvatamise ja ülalpidamise ning laste ja vanemate suhtlemisõiguse küsimustes (tuleb küsida sotsiaalteenuste keskuse arvamust);
 - täitmisele pööratava notariaalakti vormis sõlmitud kokkulepe ühisvara jaotamise kohta;

- kokkulepe selle kohta, kes jääb või asub elama abikaasade endisesse ühisesse eluasemesse;
- kokkulepe selle abikaasa ülalpidamise kohta, kellel puuduvad elatusvahendid ja kes on töötu temast sõltumatutel põhjustel.

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusabi?

Kohus vabastab poole osaliselt või täielikult kohtukulude tasumisest, kui nende tasumine vähendaks olulisel määral poole enda või tema perekonnaliikmete ülalpidamiseks olemasolevaid vahendeid. Välisriigi kodanikud on vabastatud kohtukulude tasumisest, kui nii on sätestatud välislepingus või kui on täidetud vastastikkust käsitlevad tingimused (kohtukulude seaduse (*Zakon o sodnih taksah* – ZST-1) artiklid 10 ja 11).

Pool võib taotleda õigusabi advokaadi- ja eksperdikulude katmiseks. Otsuse õigusabi andmise kohta teeb ringkonnakohus, kelle tööpiirkonnas õigusabi taotleja alaliselt elab. Selle menetluse raames hindab kohus tasuta õigusabi seaduses (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*) sätestatud tingimuste (nt sisuliste, rahalise olukorraga seotud tingimuste) täitmist.

13 Kas abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse saab edasi kaevata?

Abielulahutust või abielu kehtetuks tunnistamist käsitleva kohtuotsuse peale on üldiselt 15 päeva jooksul võimalik esitada apellatsioon kõrgemale kohtule (*višje sodišče*). Abielu vastastikusel kokkuleppel lõpetamise avalduse alusel tehtud lahutust võimaldava kohtuotsuse võib vaidlustada:

- kui tsiviilkohtumenetluse sätteid on olulisel määral rikutud;
- kui pool on esitanud ettepaneku ekslikult või ähvarduse või pettuse mõjul;
- kui ei ole täidetud õiguslikud tingimused, mis võimaldaksid abielu lahutada abielu vastastikusel kokkuleppel lõpetamise avalduse alusel.

Kohtuotsuse läbivaatamine (erakorraline õiguskaitsevahend) ei ole abieluvaidluste korral lubatud.

14 Milline on abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise õigusliku tunnustuse taotlemise kord selles liikmesriigis, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus?

Määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 21 kohaselt tunnistatakse teises liikmesriigis tehtud kohtuotsust, ilma et oleks vaja algatada mis tahes spetsiaalset tunnustamismenetlust.

Iga huvitatud pool võib taotleda kohtuotsuse tunnustamist või mittetunnustamist käsitleva otsuse tegemist. Sellisel juhul peab pool esitama Sloveenia pädevale ringkonnakohtule taotluse otsuse täidetavaks tunnistamiseks.

15 Millisesse kohtusse peaksin pöörduma, kui soovin vaidlustada abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse tunnustamist, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Taotluse esitamise menetluse suhtes kohaldatakse Sloveenia õigusnorme.

Pool, kes taotleb kohtuotsuse tunnustamist või vaidlustab kohtuotsuse tunnustamise otsuse või kes esitab taotluse otsuse täidetavaks tunnistamiseks, peab esitama järgmised dokumendid:

- kohtuotsuse koopia, mis vastab autentsuse tõendamiseks vajalikele tingimustele;
- standardvormil esitatud kinnitus abieluvaidluses tehtud kohtuotsuse kohta.

16 Millise riigi õigust lahutusmenetluses kohaldatakse, kui abikaasad ei ela selles liikmesriigis või on eri riikide kodanikud?

Määruse (EÜ) nr 2201/2003 (Brüsseli IIa) sätteid kohaldatakse eeskätt ja vahetult rahvusvahelise kohtualluvuse küsimustes, mis on seotud ELi liikmesriikide kodanike või residentidega.

Juhul kui mõlemad abikaasad on hagi esitamise ajal eri riikide kodanikud, kohaldatakse kumulatiivselt nende riikide õigusnorme, mille kodanikud abikaasad on. Seda tehakse kooskõlas Sloveenia siseriiklike õigusnormidega (rahvusvahelist eraõigust ja menetlust käsitleva seaduse (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*) artikli 37 lõige 2).

Kui abielu ei saa lõpetada nende riikide seaduse alusel, mille kodanikud abikaasad on, kohaldatakse abielu lõpetamise suhtes Sloveenia õigusakte, kui üks abikaasadest elas hagi esitamise ajal alaliselt Sloveenias.

Kui üks abikaasadest on Sloveenia kodanik, kuid ei ela alaliselt Sloveenias, ja abielu ei saa lõpetada rahvusvahelist eraõigust ja menetlust käsitleva seaduse artikli 37 lõikes 2 nimetatud õigusnormide alusel, kohaldatakse abielu lõpetamise suhtes Sloveenia õigusakte.

Seonduvad lingid

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 06/02/2020